

Рейтинговий звіт CFRI 002-012 про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЦЕНТР ФІНАНСОВИХ РІШЕНЬ»
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Тип боргового зобов'язання:	облігації відсоткові іменні, незабезпечені
Обсяг випуску:	серії «В» – 50 000 000 грн.; серії «С» – 25 000 000 грн.; серії «D» – 25 000 000 грн. на загальну суму: 100 000 000 грн.; серії «Е» – 25 000 000 грн.; серії «F» – 25 000 000 грн.; серії «G» – 25 000 000 грн.; серії «H» – 25 000 000 грн. на загальну суму: 100 000 000 грн. серії «I» – 50 000 000 грн.; серії «J» – 50 000 000 грн. на загальну суму: 100 000 000 грн.; серії «K» – 100 000 000 грн.
Номінальна вартість однієї облігації:	серій «В», «С», «D», «Е», «F», «G», «H», «I», «J» та «K» – 1 000 грн. серії «В» – 50 000 шт.; серії «С» – 25 000 шт.; серії «D» – 25 000 шт. на загальну кількість 100 000 шт.; серії «Е» – 25 000 шт.; серії «F» – 25 000 шт.; серії «G» – 25 000 шт.; серії «H» – 25 000 шт. на загальну кількість 100 000 шт. серії «I» – 50 000 шт.; серії «J» – 50 000 шт. на загальну кількість 100 000 шт. серії «K» – 100 000 шт.
Кількість облігацій:	серії «В» – 50 000 шт.; серії «С» – 25 000 шт.; серії «D» – 25 000 шт. на загальну кількість 100 000 шт. серії «Е» – 25 000 шт.; серії «F» – 25 000 шт.; серії «G» – 25 000 шт.; серії «H» – 25 000 шт. на загальну кількість 100 000 шт. серії «I» – 50 000 шт.; серії «J» – 50 000 шт. на загальну кількість 100 000 шт. серії «K» – 100 000 шт.
Відсоткова ставка:	22 (двадцять два) відсотка річних
Термін розміщення:	серії «В» – з 25.10.2013 р. до 01.01.2014 р. (включно); серії «С» – з 20.01.2014 р. до 01.04.2014 р. (включно); серії «D» – з 01.04.2014 р. до 10.06.2014 р. (включно); серії «Е» – з 01.10.2015 р. до 27.09.2016 р. (включно); серії «F» – з 01.10.2015 р. до 28.09.2016 р. (включно); серії «G» – з 01.10.2015 р. до 29.09.2016 р. (включно); серії «H» – з 01.10.2015 р. до 30.09.2016 р. (включно); серій «I», «J» – з 07.10.2016 р. по 28.09.2017 р. (включно); серії «K» – з 10.10.2018 р. по 09.12.2018 р. (включно) серед обмеженого кола осіб з наступного дня після реєстрації Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку звіту про результати розміщення облігацій та видачі свідоцтва про реєстрацію випуску облігацій і закінчується: для серії «В» – 18.10.2018 р.; для серії «С» – 13.01.2019 р.; для серії «D» – 25.03.2019 р.; для серій «Е», «F», «G», «H» – 23.09.2020 р. для серій «I», «J» – 30.09.2021 р. для серії «K» – 03.10.2023 р. (на вторинному ринку цінних паперів, облігації серії «K» обертаються серед необмеженого кола осіб) серії «В» – 19.10.2018 р.; серії «С» – 14.01.2019 р.; для серії «D» – 26.03.2019 р.; серій «Е», «F», «G», «H» – з 24.09.2020 р. по 24.10.2020 р. серій «I», «J» – з 01.10.2021 р. по 01.11.2021 р. серії «K» – з 04.10.2023 р. по 04.11.2023 р.
Термін обігу:	оновлення серій «В», «С» та «D» – 21.11.2013 р. серій «Е», «F», «G» та «H» – 30.09.2015 р. серій «I» та «J» – 30.09.2016 р. серії «K» – 01.11.2018 р.
Термін погашення:	28.03.2019 р. uaA+ стабільний
Рейтингова дія:	
Дата визначення кредитного рейтингу:	
Дата оновлення кредитного рейтингу	
Рівень кредитного рейтингу:	
Прогноз рейтингу:	

Довгостроковий кредитний рейтинг визначено та оновлено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Для проведення процедури оновлення кредитних рейтингів агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало повну фінансову звітність ТОВ «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень» за 2018 рік в цілому, а також внутрішню інформацію, надану ТОВ «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень» у ході рейтингового процесу. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності ТОВ «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень». Дані балансу, звіту про фінансові результати, іншої регулярної фінансової звітності, що подаються компанією до державних органів, а також окремі дані консолідованої фінансової звітності компанії, складеної за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, наведено у додатках до цього рейтингового звіту.

Визначення поточного кредитного рейтингу

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знаки «+» та «-» позначають проміжну категорію рейтингу відносно основних категорій.

Прогноз «стабільний» вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Історія кредитного рейтингу випуску облігацій серій «B», «C» та «D»

Дата	21.11.2013 р.	22.04.2014 р.	05.09.2014 р.	10.04.2015 р.	15.09.2015 р.	22.03.2016 р.	30.09.2016 р.
Рівень рейтингу:	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA
Прогноз:	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження

Дата	30.03.2017 р.	01.09.2017 р.	29.03.2018 р.	25.09.2018 р.	28.03.2019
Рівень рейтингу:	uaA	uaA	uaA+	uaA+	uaA+
Прогноз:	позитивний	позитивний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	підтвердження	підтвердження	підвищення	підтвердження	підтвердження

Історія кредитного рейтингу випуску облігацій серій «E», «F», «G» та «H»

Дата	30.09.2015 р.	22.03.2016 р.	30.09.2015 р.	30.03.2017 р.	01.09.2017 р.	29.03.2018	25.09.2018 р.	28.03.2019
Рівень рейтингу:	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA	uaA+	uaA+	uaA+
Прогноз:	стабільний	стабільний	стабільний	позитивний	позитивний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підтвердження	підвищення	підтвердження	підтвердження

Історія кредитного рейтингу випуску облігацій серій «І» та «J»

Дата	30.09.2016 р.	30.03.2017 р.	01.09.2017 р.	29.03.2018 р.	25.09.2018 р.	28.03.2019 р.
Рівень рейтингу:	uaA	uaA	uaA	uaA+	uaA+	uaA+
Прогноз:	стабільний	позитивний	позитивний	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження	підтвердження	підвищення	підтвердження	підтвердження

Історія кредитного рейтингу випуску облігацій серії «К»

Дата	01.11.2018 р.	28.03.2019 р.
Рівень рейтингу:	uaA+	uaA+
Прогноз:	стабільний	стабільний
Рейтингова дія:	визначення	підтвердження

Обмеження

Рейтинг боргових зобов'язань ТОВ «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень» ґрунтується на інформації, що надана компанією, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Рейтингове агентство не проводить аудиторську перевірку наданої клієнтом інформації.

Рейтинговий звіт не є рекомендацією щодо покупки або продажу цінних паперів. ТОВ «Кредит-Рейтинг» не несе відповідальності за результати кредитних, інвестиційних або господарських рішень третіх осіб, прийнятих виключно на основі інформації звіту.

Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим, значення певних показників, що наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Показники, наведені у звіті, розраховані відповідно до даних, складених ТОВ «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень» за національними стандартами фінансової звітності.

Рівень кредитного рейтингу боргових зобов'язань ТОВ «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень» підтримується:

- успішним тривалим досвідом діяльності з надання послуг у сфері роздрібного споживчого кредитування;
- вдалою стратегією розвитку із залученням до співпраці банківських установ та інших компаній, що дозволяє залучати клієнтів у більшості регіонів України, а також досвідом управління ризиками;
- довгостроковими комплексними партнерськими відносинами з основними кредиторами з числа банківських установ;
- задовільною якістю кредитного портфеля;
- інформаційною відкритістю та прозорістю діяльності.

Рівень кредитного рейтингу боргових зобов'язань ТОВ «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень» обмежується:

- ризиками діяльності у сегменті надання незабезпечених споживчих кредитів фізичним особам, що можуть негативно впливати на платоспроможність;
- складною політичною ситуацією, впливом негативних чинників на фінансовий ринок країни, невисокою діловою активністю в окремих секторах економіки та низькими темпами росту реальних доходів населення, що може призвести до погіршення показників діяльності компанії.

Основні фінансові показники

Показник	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.03.2018	30.06.2018	30.09.2018	31.12.2018
Активи, тис. грн.	491 800,0	803 866,0	746 936,0	765 823,0	788 260,0	828 920,0	843 966,0
Власний капітал, тис. грн.	89 644,0	154 617,0	158 385,0	158 502,0	154 146,0	160 072,0	150 993,0
Статутний капітал, тис. грн.	145 000,0	145 000,0	145 000,0	145 000,0	145 000,0	145 000,0	145 000,0
Сума кредитів, наданих позичальникам, скоригована на суму резервів для відшкодування можливих втрат за заборгованістю позичальників, тис. грн.	435 630,3	688 216,0	636 086,0	627 596,0	628 284,0	715 519,0	692 650,0
Питома вага кредитів, заборгованість за якими віднесено до нестандартної, у сукупному обсязі заборгованості позичальників, %	8,36%	11,55%	18,21%	19,17%	20,84%	15,11%	17,48%
Нарахований, але не отриманий дохід за кредитами, наданими позичальникам, тис. грн.	23 296,2	61 022,0	71 813,0	89 241,0	114 127,0	63 311,0	94 892,0
Заборгованість за кредитами та позиками, тис. грн.	348 403,4	599 903,0	535 689,0	557 123,0	581 309,0	609 942,0	627 230,0
у тому числі за розміщеними цінними паперами, тис. грн.	199 313,0	258 828,0	300 000,0	300 000,0	300 000,0	300 000,0	315 269,0
Високоліквідні активи (грошові кошти), тис. грн.	20 234,1	4 950,5	5 148,0	3 375,0	4 603,0	3 966,0	5 395,0
Чистий прибуток, тис. грн.	-2 938,8	50 774,9	21 450,0	9 359,0	13 582,0	19 508,0	20 069,0

Резюме

Об'єктом рейтингової оцінки є боргові зобов'язання Товариства з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень» (далі – ФК «ЦФР»)), яке працює на ринку споживчого кредитування понад 11 років, має багаторічну позитивну історію діяльності на фінансовому ринку України та володіє досвідом управління ризиками, притаманними окремим сегментам цього ринку.

ФК «ЦФР» входить до складу групи компаній, управління діяльністю яких здійснюється з боку ТОВ «ТАС ГРУП». У березні 2017 року Комітетом з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем Національного банку України було прийнято рішення щодо визнання Банківської Групи «ТАС» та погодження АТ «ТАСКОМБАНК» відповідальною особою цієї банківської групи. Станом на дату підготовки цього звіту до складу Банківської Групи «ТАС» входили 16 установ, що здійснюють свою діяльність у фінансовій сфері (в тому числі ФК «ЦФР»).

На підставі безстрокової державної ліцензії, Емітент надає споживчі кредити фізичним особам за посередництвом роздрібною мережі точок реалізації послуг під торговою маркою «КредитМаркет»TM, а також мережі банків-партнерів. Діяльність Емітента охоплює всю територію України, окрім частини територій Донецької та Луганської областей, а також території Криму. Стратегія діяльності Компанії направлена на надання послуг, попит на які формується у осіб з певним рівнем фінансової грамотності й обізнаності. Частина користувачів споживчих кредитів, які сумлінно виконували свої зобов'язання перед Емітентом за надані ним послуги, звертаються за новими кредитами та стають учасниками різних програм лояльності, що пропонуються ФК «ЦФР». За інформацією компанії, їй вдається успішно проводити позасудове врегулювання більшості існуючих та потенційних спорів із контрагентами та партнерами.

Емітент за масштабами своєї діяльності перебуває у числі найбільших учасників відповідного сегменту ринку, надаючи невеликі за обсягами кредити громадянам. Загальна кількість наданих нових кредитів постійно зростає. Протягом 2018 року кількість наданих нових кредитів зросла на 1% до відповідного показника 2017 року, а сукупний обсяг наданих нових кредитів (916,95 млн. грн.) на 14,4% перевищив показник 2017 року. При цьому кількість чинних договорів із позичальниками скоротилась у порівнянні з початком року в зв'язку з настанням строків погашення за кредитами, а також в результаті продажу частини кредитного портфеля. Компанія вживає заходів щодо покращення надання послуг населенню та розширення клієнтської бази.

Зважаючи на постійне зростання обсягів наданих кредитів ФК «ЦФР» упродовж 2014-2015 рр. вживала заходи щодо збільшення статутного капіталу та станом на 31.03.2016 р. його обсяг становив 145 млн. грн. та був сплачений в повному обсязі. Починаючи з II кварталу 2016 року обсяг статутного капіталу не змінювався. Динаміка власного капіталу компанії у 2016 та 2017 роках відповідала темпам росту обсягу клієнтського кредитного портфеля, що обмежувало чутливість компанії до кредитного ризику. Протягом 2018 року обсяг власного капіталу зменшився на 4,7% (внаслідок скорочення обсягів нерозподіленого прибутку після виплати дивідендів власникам), тоді як обсяг кредитного портфеля збільшився на 7,8%. Відповідно, рівень забезпечення діяльності

Емітента власним капіталом зменшився – станом на 31.12.2018 р. співвідношення власного капіталу до обсягу кредитів, наданих позичальникам (скоригованого на суму резервів для відшкодування можливих втрат за заборгованістю позичальників) становило близько 21,8% (24,9% станом на початок року).

Якість ресурсної бази ФК «ЦФР» незмінно підтримується відсутністю валютної складової у зобов'язаннях, що знижує залежність компанії від валютно-курсової політики в країні. Рівень боргового навантаження, як і в попередніх періодах, суттєвий. Отримані позикові кошти вчасно погашаються разом із нарахованими відсотками завдяки успішному розвитку основного бізнесу, який забезпечує ФК «ЦФР» постійні надходження платежів за споживчими кредитами, що видаються фізичним особам. Станом на 31.12.2018 р. зобов'язання ФК «ЦФР» представлені заборгованістю за кредитами трьох банків на загальну суму 317,6 млн. грн., а також заборгованістю обсягом 306,4 млн. грн. за власними розміщеними облігаціями серій «С» та «D», серій «E», «F», «G» та «H», серій «I» та «J», а також серії «K», на які припадало 49,6% боргових зобов'язань компанії. Усі позикові кошти залучаються з метою надання споживчих кредитів в межах ліцензії. Протягом аналізованого періоду структура боргу за строками до погашення покращилась – мало місце скорочення питомої ваги заборгованості за короткостроковими кредитами. Питома вага сукупного обсягу короткострокового боргу (з врахуванням короткострокової заборгованості за розміщеними облігаціями власного випуску) в обсязі боргових зобов'язань ФК «ЦФР» також зменшилась – до близько 21,1% станом на 31.12.2018 р.

Основна діяльність ФК «ЦФР» зосереджена на споживчому роздрібному кредитуванні. Концентрація кредитного портфеля за окремими позичальниками відсутня, чутливість компанії до кредитного ризику помірна. Разом з тим, на думку рейтингового агентства, залишається ймовірність погіршення фінансового стану та платіжної дисципліни окремих позичальників ФК «ЦФР» в умовах збереження складного економічного становища значної частини громадян України, а також незмінно невисокого рівня фінансової культури населення, у тому числі тих, що є економічно активними. У 2016-2017 рр. питома вага нестандартної кредиторської заборгованості поступово зростала – до 18,2% кредитного портфеля станом на 31.12.2017 р. Протягом 2018 року внаслідок продажу частини кредитного портфеля мало місце зниження питомої ваги нестандартної кредиторської заборгованості до 17,5%. За даними компанії станом на 31.12.2018 р. кредити, заборгованість за якими віднесено до безнадійної, у структурі клієнтського кредитного портфеля були відсутні. Емітент має можливість зниження ризиків потенційних втрат у разі невиконання позичальниками умов відповідних договорів – з метою нівелювання кредитних ризиків Емітент постійно, з огляду на чинну нормативно-правову базу та згідно з власно розробленими критеріями оцінки фінансового стану позичальників (визначені внутрішніми нормативними документами ФК «ЦФР»), проводить розрахунок та формування резервів. Станом на 31.12.2018 р. рівень покриття резервами клієнтського кредитного портфеля становив 23%, нестандартної заборгованості – 131,4% (на початок минулого року – 23,8% та 130,6% відповідно).

Ключовим чинником, що впливає на рівень ліквідності Емітента, є співвідношення строків погашення клієнтами-позичальниками кредитних зобов'язань на користь ФК «ЦФР» та строків погашення нею власних зобов'язань. Протягом попередніх шести років (за виключенням 2016 року, коли значна частина власних боргових зобов'язань компанії перейшла до категорії короткострокового боргу) короткострокові фінансові

активи та пасиви компанії були збалансовані за строками до погашення. Протягом 2017-2018 рр. структура боргу ФК «ЦФР» за строками до погашення покращилась після розміщення облігацій власного випуску та переукладання угод із банками-партнерами. Станом на 31.12.2018 р. активи та пасиви були не збалансовані за строками до погашення, але оскільки обсяг платежів на користь компанії за наданими нею споживчими кредитами, які планується отримати в короткостроковій перспективі (222,6 млн. грн.) перевищує обсяг короткострокового боргу ФК «ЦФР» (130,6 млн. грн.) зазначена невідповідність не несе ризику ліквідності. Ризик ліквідності може посилитись у разі погіршення фінансового стану клієнтів та нестабільності грошових надходжень від позичальників.

Доходи та витрати Емітента упродовж всього строку його діяльності збільшувались пропорційно масштабам надання споживчих кредитів та, відповідно, залучення джерел формування ресурсної бази. Компанії вдається у цілому підтримувати стале співвідношення власних доходів та видатків, враховуючи необхідність здійснення додаткових витрат у вигляді відрахувань у резерви. В 2016-2018 рр. фінансовий результат компанії був позитивним, що було зумовлено сталим зростанням доходів від нарахованих процентів за наданими кредитами в умовах контрольованих адміністративних витрат. У 2018 році сума нарахованих відсотків та комісійних доходів за користування наданими кредитами зросла на 9,8% до відповідного показника 2017 року. Крім того, суттєво збільшився обсяг інших операційних доходів внаслідок розформування страхових резервів від продажу кредитного портфеля. Витрати компанії також зростали, передусім внаслідок збільшення обсягу адміністративних витрат та інших операційних витрат (переважно витрати, пов'язані із продажем кредитного портфелю). Обсяг чистого прибутку за результатами 2018 року становив 20,1 млн. грн. (21,45 млн. грн. у 2017 році).

Станом на 31.12.2018 р. в обігу перебували облігації чотирьох випусків на загальну суму 306,43 млн. грн.: серій «В», «С» та «D» (номінальна вартість випуску 100,0 млн. грн., облігацій в обігу на 25,15 млн. грн.), серій «Е», «F», «G» та «H» (номінальна вартість випуску 100,0 млн. грн., облігацій в обігу на 91,39 млн. грн.), серій «I» та «J» (номінальна вартість випуску 100,0 млн. грн., облігацій в обігу на 100 млн. грн.), серій «K» (номінальна вартість випуску 100,0 млн. грн., облігацій в обігу на 89,89 млн. грн.). Загальний обсяг облігацій товариства, що перебували в обігу станом на 31.12.2018 р., не перевищував трикратного розміру його власного капіталу. Таким чином, Емітент дотримався вимог частини третьої статті 8 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», згідно з якою юридична особа має право розміщувати відсоткові та/або дисконтні облігації на суму, яка не перевищує трикратного розміру власного капіталу або розміру забезпечення, що надається їй з цією метою третіми особами. Слід зауважити, що у жовтні 2018 року Товариство погасило облігації серії «В». Ключові параметри зазначених емісій вказано на титульній сторінці цього звіту.

Впродовж всього строку обігу облігацій зазначених випусків, що минув, Емітент здійснював сплату відсотків за всіма відповідними відсотковими періодами вчасно та у повному обсязі, відповідно до умов, що викладені у проспектах емісій. Слід зазначити, що фактично щоквартально за облігаціями кожної з вказаних серій, відповідно до проспектів емісій, передбачена можливість пред'явлення облігацій їх власниками Емітенту до дострокового погашення. Враховуючи розмір відсоткових ставок за борговими цінними паперами Емітента, зазначене відповідає ринковим умовам обігу облігацій, проте створює додатковий ризик для основної діяльності ФК «ЦФР».

Оцінка подальшого розвитку Емітента та його вразливості до окремих видів ризиків

ФК «ЦФР» здійснює системні кроки, спрямовані на зниження уразливості до індивідуальних ризиків, включаючи кредитний, ліквідності та операційний. Внутрішніми нормативними документами регламентовані повноваження та обов'язки відповідальних осіб (або органів), що знижує вплив внутрішніх чинників операційного ризику. Разом з тим, операційне середовище (у тому числі регуляторна база) на фінансовому ринку залишається складним, що може наражати Емітента на певні ризики у процесі взаємодії з основними контрагентами та контролюючими органами.

Валютою кредитування впродовж аналізованого періоду є виключно гривня. Відповідно, чутливість доходів від основної діяльності до впливу коливань валютного курсу відсутня. Портфель споживчих кредитів, наданих клієнтам, значно диверсифікований за окремими позичальниками, що суттєво знижує залежність платоспроможності Емітента від діяльності та/або платіжної дисципліни окремих клієнтів.

Кредитний ризик певним чином збалансовується достатнім покриттям нестандартної заборгованості сформованими резервами для відшкодування можливих втрат від активних операцій. Рівень капіталізації фінансової установи знизився, проте залишався помірним, що частково пом'якшує чутливість Емітента до кредитного ризику.

На даний час ризик ліквідності для ФК «ЦФР» є помірним, проте у подальшому може посилитись за рахунок:

- ризиків нестабільності грошових надходжень від позичальників через погіршення їх платоспроможності;
- дисбалансу у структурі фінансових активів і пасивів за строками до погашення, в тому числі внаслідок зростання питомої ваги короткострокового боргу у структурі зобов'язань компанії;
- нестабільної питомої ваги високоліквідних активів у валюті балансу;
- збереження складної ситуації в економіці країни (спільний чинник для фінансового сектору), що може надалі негативно впливати на фінансовий стан клієнтів Емітента, а відтак також негативно впливати на якість і стабільність ресурсної бази та активів ФК «ЦФР»; у свою чергу, останнє здатне спричинити зростання незабезпечених розривів ліквідності Емітента.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг випуску іменних відсоткових облігацій серій «В», «С» та «D», серій «Е», «F», «G» та «H», серій «I» та «J», а також серії «K» Товариства з обмеженою відповідальністю «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень» підтверджено на рівні **«uaA+»**, прогноз рейтингів **«стабільний»**.

Голова рейтингового комітету

М.Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О.К. Самойлова

Додатки

Дані балансу ТОВ «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень», тис. грн.

Показник	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.03.2018	30.06.2018	30.09.2018	31.12.2018
АКТИВИ							
Необоротні							
Нематеріальні активи	2 361	2 055	1 658	1 527	2 795	2 666	2 500
Незавершені капітальні інвестиції	-	710	1 060	1 060	-	-	-
Основні засоби	85	126	141	118	145	735	1 179
Довгострокові фінансові інвестиції	-	-	-	-	-	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	324 747	523 906	494 532	505 461	517 223	559 810	558 876
Інші необоротні активи	-	-	-	-	-	-	-
Всього необоротних активів	327 193	526 797	497 391	508 166	520 163	563 211	562 555
Оборотні							
Запаси	13	10	10	10	10	10	9
Дебіторська заборгованість за послуги	124 155	211 037	181 744	178 575	185 429	188 766	186 478
Дебіторська заборгованість за розрахунками:							
з бюджетом	1 757	186	18	18	31	24	36
за виданими авансами	-	-	-	-	-	-	-
з нарахованих доходів	7 548	14 457	15 288	17 891	25 324	20 651	32 976
із внутрішніх розрахунків	-	-	-	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	8 145	9 875	10 783	21 234	16 126	15 738	19 963
Поточні фінансові інвестиції	2 755	36 554	36 554	36 554	36 554	36 554	36 554
Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:	18 583	4 950	5 148	3 375	4 603	3 966	5 395
Всього оборотних активів	164 607	277 069	249 545	257 657	268 097	265 709	281 411
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	-	-	-	-	-	-	-
Всього активів	491 800	803 866	746 936	765 823	788 260	828 920	843 966

Додаток до рейтингового звіту №1 (продовження)

Дані балансу ТОВ «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень», тис. грн. (продовження)

Показник	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.03.2018	30.06.2018	30.09.2018	31.12.2018
ПАСИВИ							
Власний капітал							
Статутний капітал	145 000	145 000	145 000	145 000	145 000	145 000	145 000
Капітал у дооцінках	-	-	-	-	-	-	-
Додатковий капітал	-	-	-	-	-	-	-
Резервний капітал	19	186	1 038	1 508	1 976	1 976	2 483
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-41 177	9 431	12 347	11 994	7 170	13 096	3 510
Неоплачений капітал	-14 198	-	-	-	-	-	-
Вилучений капітал	-	-	-	-	-	-	-
Всього власний капітал	89 644	154 617	158 385	158 502	154 146	160 072	150 993
Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-	-	-	-	-
Довгострокові кредити банків	125 169	86 965	126 550	146 034	179 478	209 533	206 500
Інші довгострокові зобов'язання	224 313	258 828	250 000	200 000	200 000	200 000	290 121
Забезпечення виплат персоналу	-	-	-	-	-	-	-
Цільове фінансування	-	-	-	-	-	-	-
Всього довгострокові зобов'язання і забезпечення	349 482	345 793	376 550	346 034	379 478	409 533	496 621
Поточні зобов'язання і забезпечення							
Короткострокові кредити банків	23 921	254 109	109 139	111 089	101 831	100 409	105 461
Поточна заборгованість за:							
- довгостроковими зобов'язаннями	-	-	50 000	100 000	100 000	100 000	25 148
- за товари, роботи, послуги	1 549	2 271	5 017	5 323	5 368	7 922	9 572
- з бюджетом	-	-	2 087	2 050	922	1 296	114
- зі страхування	-	-	-	-	-	-	25
- з оплати праці	-	-	-	-	-	-	117
- розрахунками з учасниками	-	-	-	-	-	-	-
Поточні забезпечення	751	1 010	1 500	2 114	2 286	1 825	2 145
Доходи майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	26 453	46 032	44 258	40 711	44 229	47 863	53 770
Всього поточні зобов'язання і забезпечення	52 674	303 456	212 001	261 287	254 636	259 315	196 352
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття							
	-	-	-	-	-	-	-
Всього пасивів	491 800	803 866	746 936	765 823	788 260	828 920	843 966

Дані звіту про фінансові результати ТОВ «Фінансова компанія «Центр Фінансових Рішень», тис. грн.

Показник	2015	2016	2017	3 міс. 2018	6 міс. 2018	9 міс. 2018	2018
Чистий дохід від реалізації продукції	148 245	276 661	443 965	117 670	236 947	354 804	487 329
Собівартість реалізованої продукції	-	-	-	-	-	-	-
Валовий:							
прибуток	148 245	276 661	443 965	117 670	236 947	354 804	487 329
збиток	-	-	-	-	-	-	-
Інші операційні доходи	63 792	25 185	120 987	4 378	8 514	155 966	160 695
Адміністративні витрати	35 395	63 745	-142 184	-43 526	-97 875	-143 309	-193 702
Витрати на збут	-	-	-	-	-	-	-
Інші операційні витрати	123 063	82 642	-272 038	-36 872	-68 472	-246 691	287 584
Фінансові результати від операційної діяльності:							
прибуток	53 579	155 459	150 730	41 650	79 114	120 770	166 738
збиток	-	-	-	-	-	-	-
Інші фінансові доходи	3	221	-	-	-	-	-
Інші доходи	-	3 966	-	-	-	-	425
Фінансові витрати	55 776	104 542	-124 197	-30 237	-62 599	-96 980	-141 643
Інші витрати	745	2 755	-345	-	-	-	-1 050
Фінансові результати до оподаткування:							
прибуток	-	52 349	26 188	11 413	16 563	23 790	24 470
збиток	-2 939	-	-	-	-	-	-
Податок на прибуток	-	1 574	-4 738	-2 054	-2 981	-4 282	-4 401
Чистий:							
прибуток	-	50 755	21 450	9 359	13 582	19 508	20 069
збиток	-2 939	-	-	-	-	-	-